

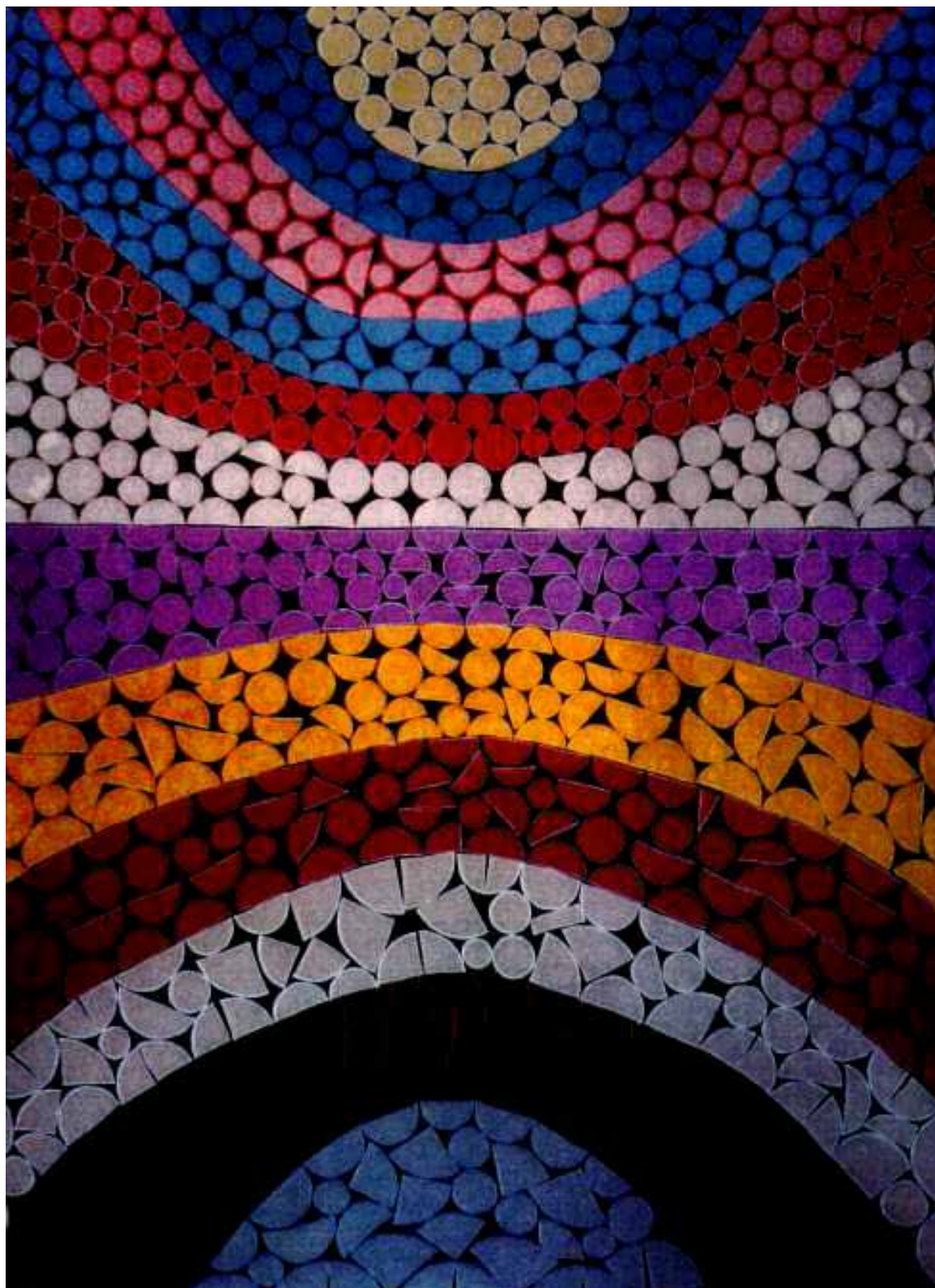
Hoskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

8.12.2014

Nro: 41

Hyvät Koskelaisten sukuseuran jäsenet!

Taas on vuosi vierähtänyt ja mielestäni nopeammin kuin koskaan ennen. Joulutkin ovat nykyään lähempänä toisiaan!

Kulunut vuosi 2014 on eräällä lailla merkkivuosi. On kulunut 75 vuotta talvisodan alkamisesta ja 70 vuotta jatkosodan päättymisestä ja viimeisestä evakkoon lähdöstä. Evakkoajoista eniten muistavat ovat jo suurin osa mullan alla. Tässä lehdessä kaksi Koskelaisten sukuseuraan kuuluvaa sisarusta muistelee kyseisiä aikoja. Itse mietin evakkovaellusta ja kävelyä syyskuussa, kun olin tutustumassa Italian pääkaupunkiin Roomaan. Nähtävyyksiä oli vaikka kuinka paljon. Yksi mielenkiintoisimmista oli Suomen Rooman instituutin Villa Lante. Kuvassa on siskon tyttö Noora Laitinen, joka työskenteli kyseisessä ihanassa renessanssihuvilassa puoli vuotta. Roomassa tuli käveltyä niin paljon, että jalkoja särki, ne turposivat kuumuudessa ja kantapäihin nousi komeat rakkulat. Jalkineet oli tarkoitettu kävelyyn, mutta liika on liikaa, vaikka olisi kuinka hyvät kengät. Minä sain toki levätä ilmastoidussa hotellihuoneessa päivän kävelyn jälkeen, mitä eivät evakot saaneet 70 vuotta sitten. Kävellä täytyi evakkomatalla erään 90-vuotiaan tuttavani kertomana puolitoista vuorokautta ilman pitempää lepotaukoa. Kysyessäni, miten sen jaksoi, vastaus oli: ei ollut muuta vaihto-ehdtoa, oli pakko. Äiti oli hienonut kyseisen nuoren vaeltajan jalat aamulla taas kävelykuntoon, muuten ne eivät olisi totelleet, "eivät liikkuneet minnekään".

Oma äitini oli evakkomatalla lehmiä kuljettamassa. Naapurin tyttö sai pitkän kävelyn seurauksena hiertymän jalkaansa. Siitä seurasi verenmyrkytys ja matka päättyi tytön kuolemaan. Näin traagisia tapahtumia todistivat matkaajat.

Käveltyä tuli myös elokuun viimeisenä viikonloppuna Viipurissa ja Koskelassa kotiseutumatkamme tiimoilta. Matka oli

mielestäni erittäin onnistunut. Meitä olikin oikea ydinjoukko, 20 henkeä, nuorempaa sukuseuran väkeä. Taisi olla ainoastaan kaksi Vahvialassa syntynyttä, muut olivat nuorempia. Retkestä on enemmän lehdessämme.

13.-14.6.2015 Karjalaiset kesäjuhlat pidetään Hyvinkäällä, 5.7.2015 Vahviala-juhlat ovat kesäteatterin merkeissä Jaalan Hartolan kylässä ja sokerina pohjalla omat sukuseuran juhlat ovat lauantaina 29.8.2015 Itä-Hämeen Hartolan kunnassa, Kalhon kylässä ja Peltosen Torpassa. KAIKKI JOUKOLLA MUKAAN!!!

Karjalan Liiton, kuten myös sukuseuramme Karjalan Liiton jäsenenä, tulevien vuosien strategiaan kuuluu arvojen korostaminen, Karjalaisuus, yhteisöllisyys ja elämänmyönteisyys! Karjalainen yhteisö on vuorovaikutteista, avointa ja suvaitsevaa. Haasteena meille kaikille on saada nämä hyvät ominaisuudet tuotoksiksi. Elämänmyönteisyys, myös elämänasenne, mukautumiskyky, tunteiden jakaminen ja toisista välittäminen kuuluvat kiinteästi karjalaisuuteen.

Näistä arvoista on hyvä jatkaa matkaa.

Johtokunnan puolesta haluan toivottaa kaikille sukuseuran jäsenille Hyvää Joulua ja oikein elämänmyönteistä Uutta Vuotta 2015!

Päivi Heimola

Terveisiä sukuseuran matkalta Viipuriin 30.–31.08.2014

Sukuseuramme on jo vuodesta 1990 tehnyt joka toinen vuosi matkan omille juurilleen Karjalaan. Tänä vuonna matkalle lähti 12 sukuseuran jäsentä ja kahdeksan muuta matkakumppania. Jukka Ruoti starttasi Ryhmämatkat Ruotibussin linja-auton Lahdessa lauantai-aamuna kello viiden jälkeen mukanaan kaksi aamuvirkkua matkustajaa ja poimi Järvenpäästä Haarajoen seisakkeelta sekä Helsingin Mikonkadun turistipysäkiltä lisää lähtijöitä. Porvoon Näsin ja Ilolan pysäkeiltä otimme mukaan seuraavat lähtijät ja sitten matka suuntautui Kotkan Leikarille, mistä sukuseuran puheenjohtaja ja matkanjohtaja Päivi Heimola ja miehensä Ilkka liittyivät joukkoomme. Vaalimaan Rajahovissa oli mahdollisuus nauttia aamupala samalla, kun jokainen täytti rajanylitykseen liittyvän lomakkeen. Rajan ylitys sujui nopeasti, koska Venäjälle menijöitä oli vähän. Sen sijaan Suomeen tulijoita oli pitkässä jonossa.

Rahanvaihto ja ensimmäisten ostosten teko hoitui perinteisesti Viipurin Veikoissa.

Ajoimme Viipuriin Vahvialan eteläisimmän kylän, Tervajoen kautta. Raija Putus kertoi meille kylästä ja näimme myös Suomen vanhimman maaseutukoulun. Tervajoen koulu perustettiin vuonna 1855 ja viimeisin koulurakennus oli vuodelta 1891. Venäläiset jatkoivat koulun pitoa siellä ainakin vuonna 2007, mutta valitettavasti koulu paloi pahoin 29.12.2013. Viipurin Pyöreässä Tornissa lounaalla nautittiin borštškeittoa ja juustokuorrutteista porsaanleikettä. Muita asiakkaita ei oikeastaan ollut, joten saimme yksityisen musiikkiesityksen toivelauluineen paikalliselta duolta, pientä maksua vastaan, tietysti. Sen jälkeen majoituimme torin vieressä olevaan uuteen Hotelli Viktoriaan. Hotelli vaikutti hyvätasoiselta.

Majoittumisen jälkeen osa meistä lähti tutustumaan kaupunkiin, mutta suurin osa lähti Rauhamaalle, jossa laskimme kukat sekä Karjalaan jääneille vainajille että sankari-vainajille. Hautausmaalla lauletti Karjalaisten laulu ja käynti Vahvialan kirkonmäen muistomerkin luona vei ajatukset karjalaisten kokemiin menetyksiin.

Matka Koskelan kylään toteutui tälläkin kertaa. Linja-auton ylitettyä kosken kohdalla olevan sillan, jalkauduimme eri puolille kylää. Meistä kolme lähti kävelemään Löytömäelle kohti sukulaisten kotipaikkoja, mutta ehti ajan puutteen vuoksi korkeintaan Uudiskorpeen asti. Jotkut kävelivät vastapäiseen Seppälän ja Sinkkalan suuntaan ja osa jäi Ylijoen kohdalle paikkaan, jossa rantakallioon on hakattu sukuseuran vaakuna.

Uimaan ei kukaan tohtinut mennä, mutta kävelystä väsyneet jalat pystyi kastelemaan sileältä rantakalliolta ja ja kuivaamaan ne kotoa mukaan otettuun pyyhkeeseen.

Tunnelma oli iloinen, olihan päästy omille juurille ja nähty Koskela. Muutamat näkivät kylän ensimmäistä kertaa, mutta useimmille Koskelan näkeminen vähintään joka toinen vuosi on perinne.

Tapahtumaa juhlistettiin skoolaamalla "metsä-marketista" ostetuilla juomilla.

Palattuamme hotellille olikin kiire lähteä illalliselle hotelli Viipuriin. Ilta sujui ruokailun, iloisen jutustelun ja pienten ohjelmanumeroiden merkeissä. Iltaa istuttiin vielä oman hotellin baarissa ja nähtiin, kuinka Viipurissa paloi taas jokin rakennus Viipurin linnaa vastapäätä tien toisella puolella. Kun muutama meistä kävi aamulla katsomassa palopaikkaa, rakennuksen rauniot vielä savusivat ja kaksi piippua uuneineen törrötti pystyssä.

Sunnuntain ohjelma jatkui aamiaisen jälkeen kaupunkikierroksella. Tutustuminen tapahtui kiertoajeluna linja-autolla, oppaana oli paikallinen suomea puhuva opas. Usein kuullut paikan nimet, kuten Viipurin linna, Monrepos, Kolikkoinmäki ja monet muut nimet tulivat entistä tutummiksi. Kiertoajelun jälkeen oli aikaa ostoksille tai mahdollisuus käydä Progonnajakatu (Karjaportinkatu) 7 B:ssä olevassa Karjalankannaksen sotamuseossa. Siellä oli esillä paljon maastolöytöjä, asepukuja, sotilaiden henkilökohtaisia tavoita, kirjoja sekä lentolehtisiä ja sanomalehtiä sotaajalta. Valitettavasti ennakoon tilattu suomenkielinen opas tuli paikalle myöhässä.

Kauppahallissa ja torilla oli aika hiljaista, turisteja oli vain vähän liikkeellä. Jotain tuliaisia kuitenkin löytyi, kuten valkosipuleita, suolakurkkuja, harjoja ja pellavatuotteita. Kello 14 alkoi paluumatka ja sen aikana tehtiin hyviä sieni- ja marjaostoksia. Tullimuodollisuudetkin sujuivat taas nopeasti ja pian oltiin Rajahovissa lounaalla. Matkanjohtajan osuus päättyi Leikarissa hänen lähtiessä sieltä Heinolaan ja me muut jäimme pois omilla pysäkeillämme. Erona menomatkaan oli vain se, että kuljettaja sai ajaa loppumatkan yksin Järvenpäästä Lahteen, sillä Lahdesta matkaan lähteneet palasivat kotiinsa omia reittejään.

Matkasta on saatu hyvää palautetta: “Aivan mahtava matka. Kiitos kaikille mukana olleille hyvästä ja antoisasta matkasta ja ennen kaikkea hyvästä seurasta.” “Kiertoajelu oli mukava Viipurissa, tuli taas nähtyä sellaista Viipuria, missä en ollut käynytkään, kuten Kolikkoinmäki ja toisella puolella Patterinmäki. Tiedän nyt myös, missä on Papula. Kyllä Viipuri on kaunis kaupunki ja tuntee ain, kun sin männöö, kui omat juuret sieltäpäin on. Kyllä meillä oli hieno kuljettaja ja auto myös. Hotellihuone oli hieno, miinuksena vaan niin kovin kova peti. Muuten oli hienosti järjestetty matka ja tietysti seura.”

Teksti Vuokko Mäki (o.s. Koskelainen).

Teuvo Koskelainen, tekstiilitaiteilija ja veteraaniurheilija Kouvolasta

Näin kesällä kirjasen, jossa oli selkeästi käsin kirjoitetut evakkomuistelot koristeenaan värikkäät kuvat tilkkutöistä. Kiinnostukseni heräsi ja halusin selvittää, kuka tämä kirjasen julkaisut Koskelainen oikein on. Haastattelun ja Karjala-lehdessä olleiden juttujen perusteella esittelen hänet nyt teillekin.

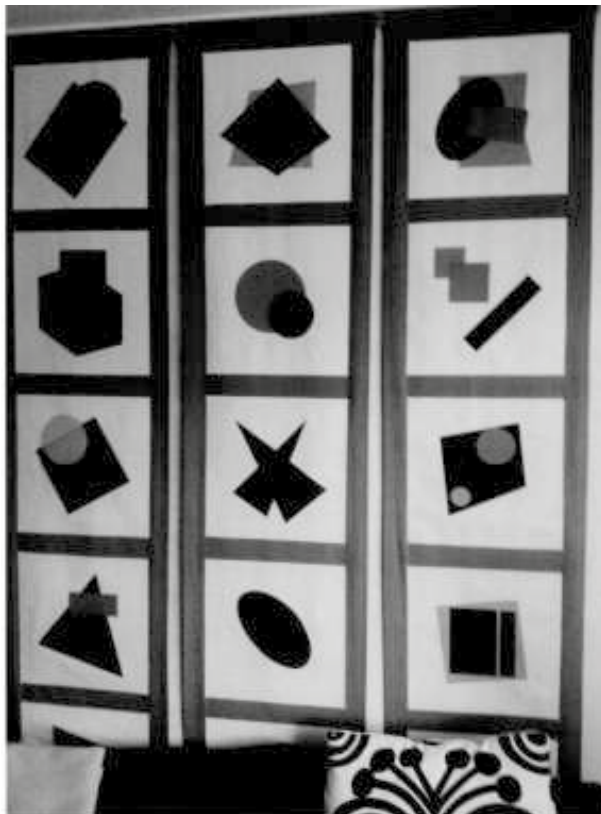
Teuvo syntyi Vahvialan Vanhassakylässä vuonna 1939. Hänen esi-isänsä oli aikoinaan tullut sinne Kauppilan taloon kotivävyksi Koskelan Heikkilän talosta. Teuvo oli kuusilapsisen perheen kuopus. Hänen isänsä oli taitava kirvesmies, mutta osasi myös suutarin ja räätälin työt. Isä toimi myös juhlatilaisuuksien viulunsoittajana. Teuvon evakkotaival kulki ensin Pöytyälle ja toisen kerran Toijalan kautta Iitin Alakonttilaan. Pitkän työuransa hän teki Helsingissä tullilaitoksella ja jäi eläkkeelle 1994, jonka jälkeen hän asui kolmena talvena Teneriffan lämmössä. Teuvo on koko ikänsä nikkaroinut ja tehnyt talonkin, mutta tekstiilitöiden pariin hänet johdatteli sisko Taina, joka houkutteli Teuvon mukaansa Puerto de la Cruzissa Tilkkupirkot-nimisen ryhmän toimintaan. Suomeen palattuaan omaan vuoteeseen tarvittiin iso päiväpeite ja siitä käynnistyi tilkkutöiden teko. Pojalle tehty peite oli entistäkin suurempi ja oli kooltaan 2,5*2,5 metriä.

Geometriset kuviot ovat viime aikoina kiehtoneet Teuvoa, mutta luonto, erityisesti puu eri muodoissaan, on tuotteliain inspiraation lähde. Usein unessa on saatu visio tulevastä työstä ja harrastuksen alkuaikoina Teuvo piirsi kuvan ruutupaperille ja väritti sen, ennen kuin aloitti kankaiden leikkaamisen ja ompelemisen. Nykyisin hän aloittaa työn suoraan päässään syntyneen mallin mukaan ja työn värit muuttuvat päivittäin mielialojen mukaan. Tämä hahmotusvaihe kestää pitkään. Kaikki työt patalapuista suurikokoisiin sängynpeittoihin on toteutettu tilkkutyötekniikalla koneella ommellen, joten paljon on ommeltu, sillä neljäs ompelukone on jo käytössä.

Tilkkutöiden tekijöiden yhdistyksessä, Tilkkuyhdistys Finn Quilt ry:ssä on noin 1650 jäsentä, mutta pääasiassa he ovat naisia. Teuvo tietää, että on ainakin yksi mies hänen lisäksi tekee tilkkutöitä. Teuvo on tuonut töitään esille jo 2000-luvun alussa, ensin Iitissä ja sitten 2003 Kouvolan kirjastossa. Varsinainen läpimurto tapahtui Kangastuksinäyttelyssä 2005 Iitin kirkonkylän Kesäkahvilan taidenäyttelyssä ja 70-vuotispäivänsä kunniaksi näyttely oli Iitin Värikeskuksessa 2009. Viimeisimpään näyttelyynsä, Värikivien ja puiden maailma 2014 Kuusankoskitalossa, Teuvo toi viitisenkymmentä työtä, joista osa oli vasta viime vuosina valmistuneita. Suurimmat työt

vievät aikaa jopa 5 kuukautta ja päivittäin hän työskentelee muutamasta tunnista jopa viiteen tuntiin yhteen menoon. Puuvillakankaat hän ostaa lähiseudun kangaskaupoista pakoittain, mutta saa niitä myös lahjoituksena. Isoon työhön menee jopa 15 neliometriä kangasta, vaikka pienimmät yksityiskohdat ovat postimerkin kokoisia. Ennen Teuvo käytti kukkakuvioisia kankaita, mutta nyt kankaat ovat yksivärisiä. Toivottujen värien löytämisessä on omat haasteensa.

Taivas ja maa II 2006 3x210x45

Teuvo haluaa pitää itsensä myös fyysisesti hyvässä kunnossa ja aloitti 2007 aikuisurheilun. Siinä hän on saavuttanut myös Suomen ja Euroopan mestaruusmitaleja. 2009 hän oli Italiassa pidetyissä kisoissa Euroopan mestari kiekonheitossa ja veteraanien SM-heittoviisiottelussa 2014 syyskuussa Kangasalla hän voitti hopeaa M75-sarjassa. Tässä lajissa heitetään moukaria, kiekkoa, keihästä, 7 kg:n painoa ja työnnetään kuulaa. Urheilusaralla 2009 kisojen jälkeen koettu sairastuminen heittokäden tulehduttua laittoi Teuvon etsimään uutta kevyempää harrastusta ja sellainen osui silmään, kun Kouvolassa pidettiin bridgen alkeiskurssi. Niinpä Teuvo on muutaman vuoden pelannut bridgeä Kouvolan Bridgekerhossa tilkkutöiden, urheiluharrastuksen, marjastuksen ja sienestyksen lisäksi.

Aluksi mainitsemani kirjanen on omistettu Teuvon Samuli-pojalle. Teuville tuli pakottava tarve kirjoittaa lapsuutensa muistikuvista, niin hyvistä kuin huonoistakin. Sota-aikana ja sen jälkeenkin oli pulaa lähes kaikesta, mutta omavaraistaloudessa riitti kuitenkin ruokaa isolle perheelle. Erityisesti karjalaisten on pitänyt taistella olemassaolostaan. Teuvo ei halaja synnyinseudulleen, sinne hävitetylle maalle, ja on vieraillut siellä vain kerran vuonna 1997. Nyt hän nauttii Kymenlaaksoon asetuttuaan luonnosta, luomisvoimastaan ja harrastuksistaan.

Teksti Vuokko Mäki (o.s. Koskelainen).
Lähteinä Teuvon haastattelu 25.9.2014, ja
Karjala-lehden jutut: T.T. Iivonen 26.5.2005, T.
Autio 2.4.2009 ja T.T. Iivonen 3.4.2014.

Lehden kansikuvassa Teuvo Koskelaisen työ
Taivaanrannan metsuri väripuumetsässä 2013
(194 x 133)

Karjalaisuuden tuntua Pirkanmaalla

Karjalaisuus yhdistyy ajatuksissani voitaikinaan leivotun uunituoreen lihapiirakan tuoksuun tai sulaneen sokerin kimallukseen mustikkapiirakan pinnalla. Karjalaisuus on silakkalaatikkoa lounaaksi ja huolella vaivattua hapanleipää kyytipojaksi.

Kaikki muistot liittyvät lapsuus- ja nuoruusvuosiini, jolloin karjalaisuus oli osa jokapäiväistä elämääni. Edesmennyt mummoni Helmi Mattsson (o.s. Koskelainen) oli lapsena paennut sotaa ja jättänyt kotinsa Vahvialan pitäjään Koskelan kylään. Vaikka synnyinkoti jäi Karjalaan, mummo toi Uudellemaalle mukanaan karjalaisia perinteitä, joita hän vaali viimeisiin elinvuosiinsa asti.

Kuumana hehkuvassa leivinuunissa tirisi joka viikko perinteisiä karjalalaisia herkkuja. Porvoon Vanhamoisiossa lapsuudenkotini ja mummolan välissä oli vain pieni metsäkaistale ja peltoaukeama. Kun mummo soitti ja kysyi, kuka tulisi hiivaleipää hakemaan, olin hetkessä kumisaappaat jalassa viilettämässä pitkin peltoa.

Ymmärtääkseni yhdessä ruokaileminen on yksi karjalaisuuden perinteisimmistä piirteistä. Mummolassa syötiin rauhassa ja hartaasti. Nimipäiväjuhlillakin kahvipöytä notkui herkkuja. Ruokapöydässä räkättäminen ei ollut sallittua. Samanikäisen serkkuni kanssa rakensimme maitotölkeistä ja mehukannuista keskelle pöytää näkösuojan, jonka taakse piilouduimme. Kun naurusta ei meinannut tulla loppua, muistan monia hävettäviä hetkiä, jolloin jompi kumpi meistä jatkoi ruokailua yksin viileässä tuvan eteisessä.

Olen tietoinen, että karjalaisuuteen liittyy vahva tietoisuus omista juurista. Toisille ihmisille se on suuri osa identiteettiä. Karjalaisuus on elämäntapa ja oma kulttuurinsa. Tämän takia on harmillista tunnustaa, etten ole koskaan käynyt karjalaisten sukujuurteni raunioilla. Karjalaisuus elää muistoissani, muttei ole enää läsnä arkisessa elämässäni.

Äitini Sirpa Tuominen on kuitenkin kertonut, että minussa on karjalaisia piirteitä, joita myös vanhemmalla iällä tunnistan itsestäni.

Olen kova haastamaan. Juttujen perusteleminen ja pohjustaminen ovat karjalaisia ominaisuuksiani. Olen joskus törmännyt sanontaan, jossa karjalaisia kuvaillaan tunnepersooniksi, jotka itkevät ja nauravat samaan aikaan. Tunnistan itseni tästä kuvailusta. Iloitsen pienestä, mutta pyyhin kyyneleitä vieläkin herkemmin. Karjalaiset ovat kuulemma myös päättäväisiä. He kulkevat läpi harmaan kiven keinoja kaihtamatta. Määrätietoisuus on periytynyt mummoni ja äitini kautta myös minulle. Päämäärätietoisesta elämänasenteesta on ollut suurta hyötyä urheilu-urani aikana.

Tälläkin hetkellä pelaan lentopalloa naisten Mestaruusliigassa. Aloitin lajin ollessani 9-vuotias. Peruskoulun jälkeen hain Tampereelle urheilulukioon ja valmennuskeskukseen harjoittelemaan, joten muutin pois kotoa 16-vuotiaana. Valkolakin sain kolmessa vuodessa, jonka jälkeen haaveilin yliopisto-opinnoista. Ovet aukenivat vasta kolmannella yrittämällä, mutta päämäärästäni en luopunut.

Kaikkien ilon tunteiden lisäksi urheilu on tuonut elämääni paljon murheita, jotka ovat johtuneet loukkaantumisista. Kun elämästäni on viety pois asia, johon suhtaudun intohimoi- sesti ja jolle annan kaiken aikani, on jäljelle jäänyt tyhjyys ja ontto tunne. Päättäväisyys ja periksiantamattomuus luonteenpiirteinä ovat olleet auttamassa minua pääsemään yli synkistä hetkistä. Onnistumisista olen onnellinen joka solullani, mutta yritän löytää pahoistakin elämäntilanteista aina jotain hyvää ja opittavaa.

Kaarlo Hänninen kirjassaan *Kansakoulun maantieto ja kotiseutuoppi yksiopettajaisia kouluja varten* vuodelta 1929 kuvailee karjalaisia ihmisiä reippaiksi, puheliaiksi ja toimeliaksi. Hännisen mukaan karjalaisilla ei kuitenkaan ole hämäläisten sitkeyttä töissään.

Asun Pirkanmaalla jo yhdeksättä vuotta peräkkäin, joten elämäni on saattanut jo tarttua hämäläisiä piirteitä. Koen silti, että sitkeys ja periksiantamattomuus luonteenpiirteinäni eivät ole hämäläisyyden ansiota. Olen ylpeä ja kiitollinen karjalaisille sukujuurilleni.

Mummo oli osallisena kasvatukseeni, ja häneltä opin, että toisista huolehtiminen, yrittäminen ja hyvän ajatteleva kantavat elämässä pitkälle.

Silloin kun minusta tuntuu, että hämäläisyys ottaa vallaan, laitan kaalilaatikon uuniin tai karjalanpaistin porisemaan. Ja taas tuntuu kotoisalta täällä Pirkanmaallakin.

-Nette Tuominen

Sukuseuran kesäjuhlat 29.8.2015

Hallitus on valinnut juhlien pitopaikaksi tällä kertaa Peltosen Torpan, mikä sijaitsee Itä-Hämeen Hartolan kunnassa, Kalhon kylässä.

Juhlapaikkaan voi tutustua netissä <http://peltosen-torppa.123kotisivu.fi/>

Juhlista tulee lisätietoa lähempänä ajankohtaa, mutta varatkaa ajankohta kalenteriinne jo nyt.

KAIKKI JOUKOLLA MUKAAN!

Sinkkalan sisarusten evakkomatkat

Koskelan kylän Sinkkalan talosta lähdettiin evakkoon 75 vuotta sitten ensimmäisen kerran. Koskelaisen perheen ”pienet tytöt”, Anni ja Maija kertoivat marraskuussa 2014, millaisia muistoja heillä on matkaan lähdöstä.

Helmikuussa 1940 tuli tieto, että kylä oli jätettävä, ja mukaan ei saanut ottaa muuta kuin mitä käsissään jaksoi kantaa. Kokoon-tumis-paikka oli viiden kilometrin päässä oleva Nurmin rautatieasema, josta oli tarkoitus jatkaa evakkomatkaa. Nurmin asemalle oli kokoon-tunut paljon kansaa evakkojuna odottamaan. Vihollisen lentokoneet ilmaantuivat taivaalle ja pudottivat pomminsa aseman seudulle, jossa ihmiset eivät ehtineet suojautua. Pommituk-sessa kuoli monia kymmeniä siviilejä ja perheet menettivät kuka äitinsä, kuka lapsensa.

Sinkkalan perhe säästyi pommituksen tuhoilta. Perhe palasi takaisin kotiinsa ja isä, Koskelai-sen Juho, päätti, että evakkoon lähdetään nyt omalla reellä ja suorinta tietä. Evakkomatka alkoi ja ensimmäinen pysähdys oli Valkealas-sa, jossa päästiin sijoittumaan väliaikaisesti maalaistaloon. Koskelaisen lapset Helmi, Lauri, Sylvi, Maija ja Anni auttoivat navetta-töissä talon vanhaa isäntää parisen viikkoa, ennen kuin matka jatkui Punkalaitumelle. Sinkkalan perhettä kohtasi myös lapsen, perheen ainoan pojan menetys, kun Lauri kuoli evakkomatalla kylmettymisestä saamaansa tautiin viisitoistavuotiaana elokuussa 1940.

Suomalaiset valtasivat Karjalan kannaksen takaisin vuonna 1941 ja karjalainen evakko-väki alkoi siirtyä takaisin hävitetylle koti-seudulleen. Viranomaisten toimesta tätä paluumuuttoa yritettiin hillitä, mutta lähes kaikilla oli kiihkeä halu palata kotikylälleen.

Sinkkalan perhe palasi myös kotitalalleen, joka oli säilynyt yhdessä naapurin Mikkolan talon kanssa polttamatta talvisodasta. Perheen lapsista vanhin, Helmi, oli jo aiemmin tullut ns. siivousporukoiden mukana selvittämään talojen ja suojien kuntoa. Anni ja Maija muis-telivat, miten talon lehmät tunnistivat oman kotinavettansa ja riensivät omille paikoilleen. Voi sitä kotiin palaamisen riemua.

Välirauhan aika oli rakentamisen aikaa, kun Koskelan kylän taloja rakennettiin uudestaan, luottaen rauhanomaiseen tulevaisuuteen. Asemasodan aikana pyrittiin elämään niin normaalia elämää kuin mahdollista puutteel-lisissakin oloissa. Sinkkalan talo oli kylän monen pienen koululaisen koulumatkan var-rella. Koulua käytiin Sipilässä ja puolivälissä oli Sinkkala, missä pakkaspäivinä saattoi lämmitellä kylmän kohmettamia jäseniä.

Toinen ja viimeinen lähtö tapahtui juhannuk-sen alla vuonna 1944. Anni ja Maija muisteli-vat, miten kylmä kesäkuinen viikko oli. Ennen lähtöä piti käydä saunassa pesulla. Pesulla ta-pahtui vahinko, jonka Maija muistaa loppu-ikänsä. Sylvi-sisaren ottaessa koussikalla vettä padasta, vesi kaatuikin Maijan olkapäille polt-taen nahat irti. Matkaan oli lähdettävä ja ensi-apu annettiin levittämällä raakaa kananmunaa tuskien lievittämiseksi. Maija istui kärryillä ja Anni sekä naapurin poika, Mikkolan Ville, polkivat pyörillä perässä. Onneksi oli sokeria matkassa lievittämässä makian nälkää ja pala-neen tuskaa. Simolan kylässä saatiin sitten ap-teekista salvaa palaneeseen olkapäähän.

Sinkkala perustettiin uudestaan sotien jälkeen Porvoon maalaiskunnan Vanhamoision kylään, jonne sijoitettiin paljon vahvialalaisia raken-tamaan uudet kotitalonsa. Vanhin sisar, Helmi, jatkoi Sinkkalan tilan pitämistä miehensä Svennun kanssa. Sylvi muutti asumaan Kal-lolan kylään ja nuoremmat sisaret viettävät edelleen eläkepäiviään, Anni Vanhamoision ja Maija Kerkkoon kylällä Porvoossa.

- Juha Henriksson (Sylvin poika)

Maija ja Anni Vahviala-juhliassa Artjärvellä 2014

Nuoren tuntemuksia kotiseutumatkasta

Olen Juha Tähti, 23 vuotta. Äidin äitini oli Sylvi Tähti o.s. Koskelainen (Koivulan Sylvi). Mummo kuoli kesällä 2011 85-vuotiaana. Nuorehkosta iästäni huolimatta tämän kesäisen sukuseuran matka oli minulle jo ainakin seitsemäs. Mummoni kotiseudulla olen myös käynyt useampia kertoja, muistaakseni aina kun siihen on mahdollisuus ollut. Paikan päältä löytyy vielä vanha maakellari ja paikalta avautuu näkymä entiselle pellolle, joka nykyisin on jo villiintynyt. Kyllähän sinne on aina jouduttu rämpimään, mutta viime kerroilla olen itse ollut se, joka muut johdattaa oikean kaatuneen puun luota maakellarille asti. Ehkäpä juuri halu tietää, mistä suku on lähtöisin, saa minut lähtemään matkoille.

Mummon kotipaikalla vierailu saa ajattelmaan juuriani. Siellä käynnit ovat antaneet uuden näkökulman ymmärtää mummolta saatuja oppeja, kuten esimerkiksi ruoasta kiittäminen. Sitkeys ja periksi antamattomuus ovat varmaan myös luonteenpiirteitä, jotka ovat mummolta perittyjä. Koko matka ja erityisesti kotiseutuvierailu palauttaa jalat hyvin maan pinnalle. Vaikka koulu ja työt tuntuvat välillä painavan harteilla enemmän kuin mitä polvet kestävät, olen (kuten koko sukupolveni) päässyt helpolla. Vierailu mummoni kotiseuduilla havahduttaa pohtimaan kuinka epävarmaa elämä voikaan olla, kuitenkin samalla olen oppinut pienistä asioista nauttimisen tärkeyden.

Viipuri itsessään on historiallisesti kiehtova. Tosin ovathan varsinkin laitakaupungin rakennukset heikossa kunnossa, mutta Viipurissa on paljon hienoa arkkitehtuuria, ja olisikin hienoa, jos varsinkin vanhoja suomalaisia rakennuksia kunnostettaisiin. Viipuri muistuttaa hieman Turkuja, on rantakatu, linna, tori ja historiallisia rakennuksia. Eron tunnistaakin puhutusta kielestä ja rakennelmien kunnosta. Joka matkalla kuitenkin yllättää, miten paljon katukuva on parantunut edellisestä kerrasta. Vielä on edessä paljon työtä, mutta joka kerta on harpattu hieman eteenpäin.

Pidän tärkeänä ja arvostan sukuseurojen toimintaa monellakin tavoin. Ne ovat tarpeellisia, sillä ne helpottavat matkantekoa sukujen kotipaikoille. Monelle kynnys lähteä omatoimisesti kauemmas, erityisesti Suomen rajojen ulkopuolelle, on varsin suuri. Venäjälle matkustaminen voi myös olla haasteellista kaikkinen asiakirjoineen, varsinkin tuntematta paikallista aluetta ja kulttuuria. Lisäksi sukuseurojen kautta jaetaan paljon kirjoittamatonta tietoa eteenpäin ja tätä tietoa tuotetaan myös talteen kirjalliseksi seuraaville polville. Suullinen tieto ei kirjoihin pääsisikään ilman, että sukuseurat ja aktiiviset yksilöt näkisivät vaivaa sen eteen. Myös vanhoja kuvia alueista, rakennuksista ja ihmisistä on jo koottukin kansiin kaikkien nähtäville, mutta uskon että kuvia löytyy vielä lisää. Toivonkin, että vanhat valokuvat saataisiin talteen ja arkistoitua, ennen kuin ne ajan myötä katoavat.

Toivon vielä joskus pääseväni käymään Tytärsaaressa, josta äidin isäni oli lähtöisin.

Historian ymmärtäminen auttaa ymmärtämään nykypäivää. Suuret linjat historian kirjoissa selittävät nykypäivän politiikkaa, mutta pienet tarinat selittävät nykypäivän mielenmaamaamme.

- Juha Tähti

Juha ja tyttöystävänsä Hilla lounaalla Viipurin Pyöreässä tornissa

Tervajoelta Särkijärvelle

Juureni ovat puti puhtaasti karjalaiset. Isän puoleinen Pukin suku lienee alkujaan Koivis-tolta, mutta siirtyi 1600-luvun alussa Säkki-järvelle. Äidin suku, Koskelaiset, on asunut Viipurin pitäjässä jo 1600-luvun alussa.

Synnyin 31.5.1938 Suoniityn talossa Vahvialan Tervajoella. Vanhempani olivat Toivo Pukki ja Meeri o.s. Koskelainen. Ehdin jo talvisodan evakkomatkalta Länsi-Suomeen Pöytyälle. Tervajoelle palasimme 1942. Sieltä on lapsuusmuistoja parilta vuodelta. Läksimme veljeni Osmon kanssa sotalapsiksi Ruotsiin huhtikuussa -44. Palasimme äidin luokse Porvoon maalaiskuntaan elokuussa -46. Isä oli menehtynyt Talvisodan rintamalla saamaansa keuhkotautiin. Äiti meni 1948 uusiin naimisiin ja saimme sukunimeksi Kekkonen.

Koulun olin aloittanut jo Ruotsissa ja jatkoin sitten Hamarissa kansakoulua ja Porvoossa oppikoulua. Ylioppilaaksi tulin 1958.

Tätä lapsuuden ja nuoruuden vaihetta sävyt-tivät elämä evakkojen asuttamassa Karjalais-kylässä, työt kotona ja erilaiset urheiluharras-tukset. Ennen armeijaa ehdin olla puolisen vuotta kesätoimittajana Uudenmaan Sano-missa.

Läksin upseerinuralle, jolla etenin eversti-luutnantiksi ja lopulta reservissä everstiksi.

Menin 1964 naimisiin Marjatta Toiviaisen kanssa. Hän työskenteli erikoissairaan-hoitajana. Saimme tyttären ja hänellä on kaksi jo aikuista poikaa. Eläkkeellä lunastimme Marjatan kotitalon Askolan Särkijärvellä 1995 ja asustelemme siinä tyytyväisinä edelleen. Naapurusto on jälleen kerran vahvasti karjalaista juurta.

Eläkepäivillä harrastan kotiseutuhistoriaa ja olen kirjoittanut tai toimittanut puolen tusinaa kirjaa. Siinä saatoinkin käyttää hyväkseni elämänikäistä historian harrastusta.

Karjalaa ja karjalaisia juuriani en unohda koskaan.

- Ilmo Kekkonen

Terveisiä Kiiminkijokivarresta

Olen Johanna Kyllikki Koskelainen (1970), paljasjalkainen oululainen ja olen naimissa rakkaan mieheni Jukka Heikkisen kanssa. Ydinperheeseen kuuluu aviomieheni ja hänen kaksi jo aikamiespoikaa, vanhempani sekä veljeni Janne Juhani (1976) perheineen. Asun nykyään Oulun kaupunkiin liitetyn Kiimingin kunnan alueella, maaseudulla Kiiminkijoki-varressa vanhassa maalaistalon pihapiirissä. Asuinpaikkamme on anoppini syntymäpai-kalla, mikä muotoutui vakituiseksi asuinpai-kaksemme mutkien kautta vuosien aikana.

Koulutukseltani olen insinööri ja suurimman osani elämästäni toiminut perheyrietyksemme piirissä Kymppi Group Oy :ssä. Päivätyössäni toimin perheyrietyksemme toimitusjohtajana, isäni jalanjalkia seuraten. Yhtiömme palvelee prosessiteollisuusasiakkaita niiden teollisuus-eristys- ja telinetarpeissa ympäri maailmaa. Olen viimeisen päälle yrittäjäperheen tytär, sillä molemmat vanhempani ovat tehneet työ-urastaan suurimman osan yrittäjinä.

Harrastuksiini kuuluvat rentouttava lukeminen, ulkona hyötyliikunnallinen värkkäily vanhassa maalaistalon pihapiirissä, moottoripyöräily sekä -kelkkailu. Kaikista kummallisimpana harrastuksenani minulla on kunnallispolitiikka, olen kolmatta kautta Oulussa kaupunginvaltuutettuna. Tämä harrastus antaa tosiasiallisen vastapainon hektiselle ja nopeaa reagointia vaativalle työlleni – kunnallispolitiikassa mitään ei tehdä nopeasti, ikävä kyllä.

Olen seurannut Koskelaisten sukuseuraa erittäin etäältä ja kosketukseni sukuni historiaan on kevyehkö. Siitä syystä varmaankin myös suhteeni karjalaisuuteen on jäänyt siitä syystä myös kevyeksi, mutta huomaan sukuni naisissa (isäni ja hänen 5 siskoa) - hyvinkin perikarjalaisia luonteenpiirteitä sekä yleisesti karjalaisuuteen liitettyjä toimintatapoja. Silloin kun meidän suku on kasassa, niin harakat ei istu talon räystäällä, vaan tupa on täynnä reipasta puheensorinaa ja mukavaa yhdessäoloa sekä hyvää ruokaa. Sukumme haara on lähtöisin tietojemme mukaan Tervajoen Koskelasta.

Minun isäni Eero Juhani (1950) ja pappani Toivo Lennard (1922 – 20032) ovat syntyneet Koillismaalla Pudasjärvellä. Pappani isä oli Otto Wille Heikinpoika Koskelainen (1879 – 1940), joka on Sumiaisista kulkeutunut jollakin tavalla Oulun kautta Pudasjärvelle. Sukumme vaiheet tältä osalta ovat suhteellisen hataralla tietopohjalla. Otto Willen sekä hänen veljiensä historia Oulun seudulla on ollut jopa hiukan skandaalinkäryinenkin eli mummuni suku ei ole ollut kovin mielissään vävyehdokkaasta eli siitäkin syystä Koskelaisten suvun asioista ei kauhean paljon ole Petäjäniemessä (isäni kotitalo Pudasjärven Hetekylässä) puhuttu ja Koskelaisten sukuun pidetty yhteyttä. Mummuni Katri Valpuri o.s. Ahonen (1927) on kotoisin tästä Petäjäniemestä.

Äitini Taina Kyllikki os. Pulkkinen (1950) on kotoisin Oulun kaupunkiin nykyään kuuluvasta entisestä Ylikiiimingin kunnan Joloskylästä. Äitini isä Johan August oli syntynyt Amerikassa ja vaiheiden jälkeen jäänyt kuitenkin asumaan Ylikiiiminkiin. Äitini äiti Martta oli kotoisin tuolta Joloskylästä. Äitini ja isäni ovat

siis läheltä toisiaan kotoisin, vain noin puolen tunnin automatkan päästä naapurikunnista.

Isäni vanhin sisko Marja Leena (1948) on suvustamme parhaiten perillä asioista, sillä hänelle asioita on kertonut pappani Martta-sisko aikanaan. Hänenkin tiedoissa on kuitenkin aukkoja ja olemmekin nyt sopineet, että täytyy joskus istua porukalla alas ja jakaa tietoa meille nuoremmille, jotta suhteet historiaan eivät aivan katkea. Tätä juttua rustaillessa on herännyt kyllä perusutelaisuus Koskelaisten sukujuuria kohtaan ja sen vaiheisiin. Äitini Pulkkinen sukujuuriin olenkin käynyt tutustumassa jenkeissä Ellis Islandilla sekä Minnesotan osavaltion pohjoisosissa asti, joten taitaa olla nyt aika tutustua tähän Koskelaisten sukuun hiukkasen tarkemmin.

Toivonkin, että jos joku tätä lehteä lukiessaan huomaa tietävänsä jotain meidän sukuhaaran vaiheista tai tietää siitä kirjoitetun jotain jonnekin sukukronikoihin, ottaisi vaikka yhteyttä ja voisimme sopia tietojen vaihdosta.

Joulua odotellessa,

Johanna Koskelainen, Oulu

P. 0400 582 593

email. johanna.koskelainen@outlook.com

Mitä etua saat Karjalan Liiton jäsenyydestä

Koskelaisten sukuseura kuuluu jäsenenä Karjalan Liittoon. Sen tähden toivotaan, että sukuseuramme jäsen maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun kerran vuodessa joko sukuseuran kautta tai jonkin muun karjalaisseuran kautta. Näin saat kaikki liiton jäsenedut. 18-vuotiailta ja sitä nuoremmilta ei peritä jäsenmaksua.

Jäsenmaksut pysyvät samoina vuosina 2015–2016, sillä Karjalan Liiton liittokokouksessa 26.4.2014 vahvistettiin jäsenmaksut vuosille 2015–2017: Vuonna 2015 jäsenmaksu on 12 euroa, vuonna 2016 jäsenmaksu on 12 euroa, vuonna 2017 jäsenmaksu on 15 euroa.

Karjala-kortti -Karjalan Liiton jäsenkortti

Karjalan Liiton jäsenkortti, Karjala-kortti kertoo, että kuulut laajaan karjalaiseen yhteisöön. Maksamalla Karjalan Liiton jäsenmaksun, saat Karjala-kortin ja pääset nauttimaan monista liiton eduista.

Jäsenenä saat kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Karjalan Kunnaat -jäsenlehden, alennuksia kursseista, matkoista, erilaisista tilaisuuksista ja monista liiton myyntituotteista. Etuja hyödyntämällä säästät selvää rahaa. Karjala-kortti on voimassa vuoden, nykyinen kortti on voimassa 5/2014-5/2015. Uusi, vuoden voimassa oleva Karjala-kortti lähetetään kaikille Karjalan Liiton jäsenmaksun maksaneille Karjalan Kunnaat -jäsenlehden yhteydessä toukokuussa 2015.

Karjala-kortilla saat lisäksi alennuksia yhteistyökumppaniemme tuotteista. Liitto tekee yhteistyötä mm. Viking Linen ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa.

Kotisivut ja Facebook

Jo vuonna 2001 silloinen puheenjohtajamme Heikki Koskelainen kutsui jäsenistöä lehdessä n:o 19 kotisivutalkoisiin. Tämä sama toive esitettiin taas viimekertaisessa sukokouksessamme jäsenistön puolelta. Nyt, reilut 10 vuotta myöhemmin, www.koskelaiset.fi on perustettu. Sinne on koottu jo perustietoa yhdistyksestämme ja lisää on tulossa.

Varsinkin Kuvia ja tarinoita -osioon toivomme saavamme paljon aineistoa jäseniltä. Jäsenistöämme asuu tällä hetkellä 50:llä eri paikkakunnalla, joten uskon, että kiinnostavaa materiaalia löytyy jokaiselta. Ei ole tarkoitus, että jutut ovat pitkiä ja hienoja kirjallisia teoksia. Lyhyet muistelot ja valokuvat ovat yhtä toivottuja. Luonnollisesti pitemmätkin tarinat ovat tervetulleita. Eräs sellainen on Kerttu Wase-liuksen Vancouverista lähettämä muistelma-kertomus sotakokemuksistaan. Aineistot kotisivuille voi lähettää allekirjoittaneelle.

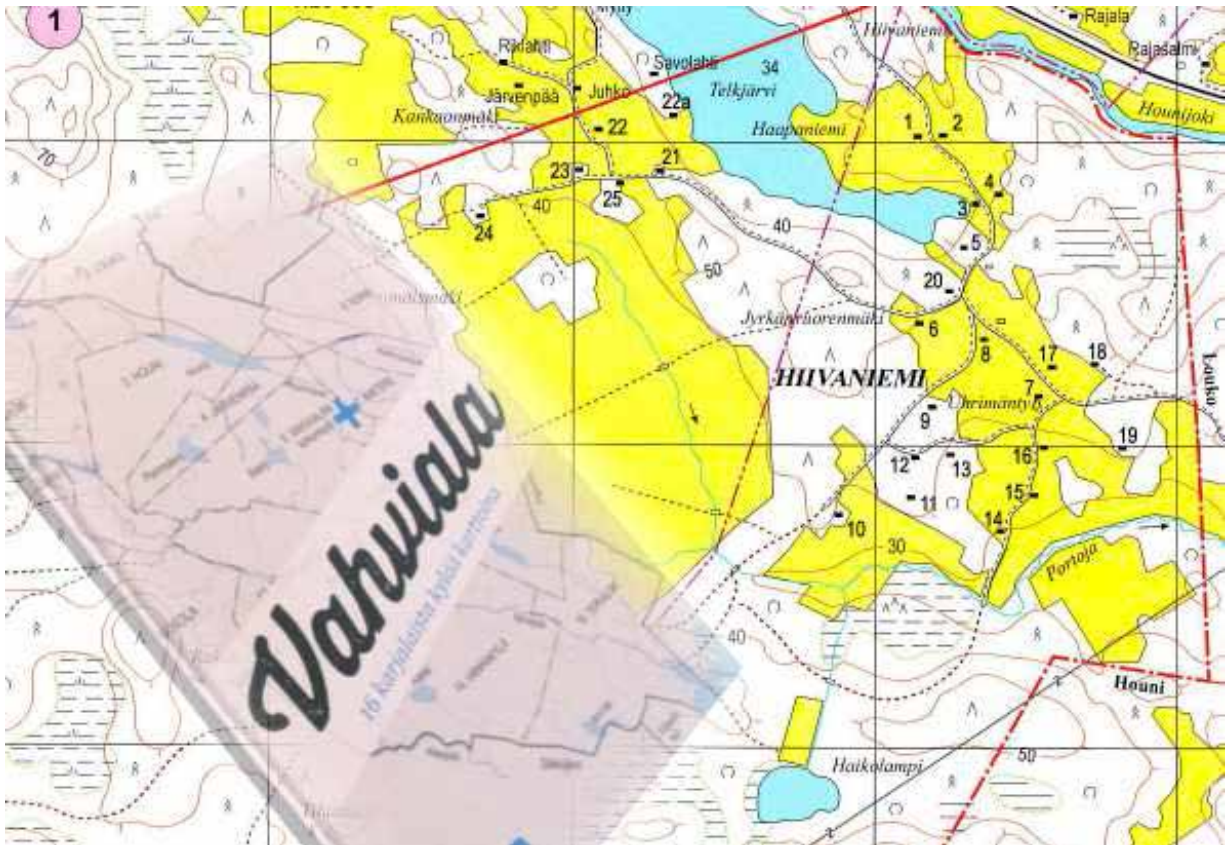
Varsinkin nuorempaa, miksei myös vanhem-paa jäsenistöä kiinnostaa taatusti, mitä leh-dissämme on julkaistu vuosien varrella. Kaikki aiemmat jäsenlehdet tulevat löytymään suku-seuran sivuilta. Todella mielenkiintoista luet-tavaa. Mm. Ilmo Koskelaiselta, jolla on tarina myös tässä lehdessä, löytyy todella monta mielenkiintoista kertomusta.

Kirjallista jäsenpostia lähetetään edelleenkin kaksi kertaa vuodessa, mutta kotisivuille päivi-tetään ajankohtaista tietoa mm. tapahtumista useammin, joten kannattaa käydä vilkaise-massa aina silloin tällöin.

Koskelaisten sukuseura ry Facebook-sivut on myös avattu ja sinne jokainen fb:ssä oleva voi liittää omia kuviaan, kommenttejaan, etsiä sukulaisiaan, kysellä tietoja ym. Fb-sivut toimivat myös pikaisena muistutusfoorumina ajankohtaisista tapahtumista, joten kaikille ”tykkääjille” tulee sitä kautta tietoa. Käykääpä tykkäämässä.

- Heli Järvenpää
heli.jarvenpaa@pp.inet.fi

Karttakuva on *ainoa* luovutetusta Karjalasta saatavissa oleva alueellinen kuva. Sieltä oleva kartasto on kuitenkin pääosin pienessä mittakaavassa, tasoltaan kirjavaa ja mm. luontokuvan tarkastelua ajatellen paljolti heikkolaatuista. ***Vahvialan kunnan alueelta, Viipurin Karjalasta, on nyt julkaistu ”kertova” karttakirja. Se on tietävästi ensimmäinen luovutetun Karjalan alueelta laadittu kuntakartasto.*** Karttakirjassa ovat uudet, suurimittaiset (1:10 000 – 1: 40 000) kartat kyläalueittain. Kirjan kartat ja niitä täydentävät luontokuvaukset sekä muu kerronta tuovat esiin uutta Karjala-kuvaa, mm.:

- kallio-, maaperä- ja vesistöluonto erityispiirteineen
- alueen kuntarakennekehitys
- kylien historiaa sekä historiallisen kehityksen ja maantieteellisen sijainnin vaikutusta kylien elämään ja kehitykseen
- kylien rakenne ja asutus ennen toista maailmansotaa (esimerkki : kartan n:o 12 - Urho Kekkosen maatila)

Kirja myös palvelee mm.:

- esimerkkinä luovutetun alueen kartaston kehittämismahdollisuuksista
- perusaineistona erilaisissa tutkimuksissa, mm. luontoselvitykset
- sukututkimusta
- kotiseututyötä ja matkailua

Vahviala – 16 karjalaista kylää karttoina: koko A4, sid., 138 sivua, joista noin 40 karttasivua, 40 s. luonto- ja seutukuvausta sekä 30 luettelosivua; 48 valokuvaa. Julkaisija: Vahviala-seura ry, 2013, hinta 45 • + toimituskulut.

Tilaukset: Pirjo Taimisto, p. 044-2704 730; pirjo.taimisto@kymp.net

VAHVIALA-SEURA RY

TULEVIA TAPAHTUMIA 2015

28.3.2015 Kevätkokous Nastolan Pyrylässä,
Villähteen Nuorisoseurantalossa,
Villähteen tie 333, 15540 Villähde

5.7.2015 Kesäjuhlat Jaalassa, kesäteatterin
merkeissä

UUODEN 2015 JÄSENMAKSUT

Pyydämme maksamaan jäsenmaksut
lehden liitteenä olevan ohjeen mukaisesti
2.1.2015 mennessä.

Koskelaisen sukuseuran jäsenmaksu **24 €**
sisältäen Karjalan Liiton jäsenmaksun 12€,
mikä tilitetään ko. liitolle.

Mikäli maksat jäsenmaksun Karjalan
Liitolle jonkin toisen yhdistyksen kautta,
on jäsenmaksu 12 €.

**Käytäthän viitenumeroa, jotta
maksu kohdentuu oikealle
henkilölle!**

Sukuseuran pöytästandaari

Standaari maksaa 40 euroa. Sen on
suunnitellut Pentti Sipiläinen v. 1993.

Taivaansiniseen taustaan puna-mustalla
pohjalla oleva hopeinen palkki hakoineen
kuvaa luoteesta kaakkoon virtaavaa Kos-
kelan jokea, joessa olevaa saarta sekä
viljantähkä viitteenä maan viljelykseen.

Viirin voi tilata esim. lahjaksi Päivi
Heimolalta p. 0400 952112 tai
paivi.heimola@expodos.inet.fi.

Koskelaiset

Vastaava toimittaja
Päivi Heimola
paivi.heimola@expodos.inet.fi
0400 952112

Taitto
Heli Järvenpää
heli.jarvenpaa@pp.inet.fi

Osoitteenmuutokset
Raija Putus
raija.putus@haikko.fi

Paino
Porvoon Offsetpaino Oy
info@porvoonoffsetpaino.fi

Julkaisija
Koskeläisten sukuseura ry

Tilausmaksu sisältyy jäsenmaksuun.

Pankkitili: IBAN: FI53 1262 3000 5185 35
BIC: NDEAFIHH